

Видатні імена в хоровому мистецтві

Урок №10 в 6 класі

Основні поняття: різновиди хорових колективів, хорова енциклопедія виконавства, історія розвитку хорового жанру в Україні, видатні хорові колективи.

Впорядкувала Савченко Тетяна Терентіївна

Музичні твори за способом виконання
поділяються на :

Жанри вокальної музики

```
graph TD; A[Жанри вокальної музики] --> B[Сольно-вокальні жанри: пісня, романс, балада, арія, елегія, серенада, баркарола, вокальний цикл]; A --> C[Хорові жанри: хорова мініатюра, хоровий цикл, кантата, ораторія, твори літургійного характеру];
```

Сольно-вокальні жанри:
пісня,
романс,
балада,
арія,
елегія,
серенада,
баркарола,
вокальний цикл

Хорові жанри:
хорова
мініатюра,
хоровий
цикл,
кантата,
ораторія,
твори
літургійного
характеру

Хорова музика — музичні твори, призначені для хорового виконання.

Одноголосна

Багатоголосна

З музичним супроводом

А капелла

Види хорів

- **Змішаний хор** — складається з жіночих та чоловічих голосів. Жіночі голоси - партії сопрано і альтів, чоловічі голосаи- партії тенорів і басів.
- **Хор хлопчиків та юнаків** — складається з також 4 основних, але партію сопрано виконують хлопчики- дисканти, партію альтів — низькі хлопчачі голоси; партії тенорів і басів виконують чоловіки;
- **Чоловічій хор**
- **Жіночий хор**
- **Дитячий хор**

Хорові жанри:

- **Хор** (др.-греч. χορός — толпа, — співочий колектив, музичний ансамбль, що складається з співаків (хористів, артистів хора); спільне звучання людських голосів.
- **Хор відрізняється від вокального ансамбля** (вокальне тріо, квартета, квінтета и т. д.) наявністю як мінімум двох або більше людей, що виконують одну й ту ж партію.
- Хором керує **диригент** або **хормейстер**. Керівника церковного хору називають регентом.

Розвиток хорового мистецтва в Україні

XVII ст.

Хорове мистецтво в Україні XVII століття було тісно пов'язане з церковною музикою. Основними формами були канони, трітій, ірмозів та інші літургійні твори. Музиканти виконували ці твори в церквах та монастирях. У цей період також розвивалися світські хорові твори, такі як колядки та колядки.

XVIII ст.

У XVIII столітті хорове мистецтво в Україні продовжувало розвиватися. З'явилися нові форми, такі як оперні хори та симфонічні хори. Також розвивалися народні хорові твори, такі як колядки та колядки.

XIX ст.

У XIX столітті хорове мистецтво в Україні досягло свого розквіту. З'явилися нові форми, такі як симфонічні хори та оперні хори. Також розвивалися народні хорові твори, такі як колядки та колядки.

XVIII ст.

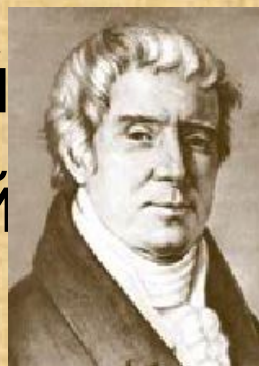
У XVIII столітті хорове мистецтво в Україні продовжувало розвиватися. З'явилися нові форми, такі як оперні хори та симфонічні хори. Також розвивалися народні хорові твори, такі як колядки та колядки.

XIX ст.

У XIX столітті хорове мистецтво в Україні досягло свого розквіту. З'явилися нові форми, такі як симфонічні хори та оперні хори. Також розвивалися народні хорові твори, такі як колядки та колядки.

Творці хорової музики

- Дмитро Бортнянський
- Максим Березовський
- Артем Ведель
- Микола Лисенко
- Микола Леонтович
- Кирило Стеценко
- Олександр Кошиць
- Станіслав Людкевич
- Пилип Козицький

Гра «Музична вікторина».

Прослухайте уважно декілька уривків у виконанні хорових колективів.

Ваше завдання:

- **вирізнити манеру співу (народна чи академічна);**
- **визначити вид хору (жіночий, чоловічий, дитячий, мішаний);**
- **вид виконання (а капела чи з інструментальним супроводом).**

Позмагайтеся з друзями, хто найкраще впорається із завданням.

Національний заслужений академічний народний хор України ім. Г. Верьовки

Відомий український колектив, заснований 1943 року. Організатором і першим керівником був Григорій Гурійович Верьовка, ім'я якого колектив носить із 1965 року. До складу хору увійшли 134 виконавці: 84 хористи, 34 артисти оркестру, 16 артистів балету. У хорі сформувався спосіб відкритої співочої манери, яка відповідає народній. Пісні на слова Т. Шевченка «Рече та стогне Дніпр широкий», «Думи мої», «Заповіт» давно стали візитною картою колективу. У 1965 р. хор очолив Анатолій Авдієвський, за якого були створені блискучі програми українських народних пісень (понад 500), а також колядок і щедрівок. У колективі існує творча лабораторія з автентичного виконання народної пісні. Це фольклорна група, яка систематично записує і розшифровує народні пісні, організовує серії самостійних концертів.

Національна заслужена академічна капела України «Думка»

Створена у 1919 році в Києві. Від 1920 і до 1997 року була відома як Державна українська мандрівна капела (від початкових літер і походить назва «Думка»), Цей колектив заклав основи професійного хорового виконавства і став взірцем акапельного співу в Україні.

Капела має славетну історію — в різні часи тут працювали найвидатніші українські хорові диригенти: Н. Городовенко, М. Вериківський, О. Сорока, П. Муравський, М. Кречко та інші. З 1984 року «Думку» очолює народний артист України, член-кореспондент Академії мистецтв України, голова хорового товариства України ім. М. Леонтовича, професор Євген Савчук.

У репертуарі капели — майже всі світові шедеври для хору з оркестром: «Missa solemnis» та симфонія №9 Л. ван Бетховена, «Реквієм» Дж. Верді, ораторія «Пори року» Й. Гайдна, «Реквієм» А. Шнітке і «Credo» К. Пендерецького та ряд концертів а cappella.

«Думка» — це високопрофесійний хор

«Тихо над річкою» (слова С. Черкасенка, музика П. Батюка) у виконанні Львівської державної хорової капели «Дударик».

Аналіз музичних творів.

1. Розкажіть про ваші враження від прослуханих творів.
2. До якого жанру належать ці твори?
3. Порівняйте виконання пісні літературного походження та української народної пісні. Що є спільним, а що відмінним у їхньому звучанні?
4. Охарактеризуйте тембри голосів виконавців кожного твору.
5. Визначте характер мелодії та опишіть засоби музичної виразності обох творів.

Музичний словничок

Народний хор — колектив виконавців, який виконує народні пісні в автентичній манері.

Академічний хор — колектив виконавців, який виконує хорові твори в академічній (класичній) манері співу.

Естрадний хор (шоу-хор) — колектив виконавців, який поєднує у своїх виступах хоровий спів і хореографію, інколи в контексті певного сюжету.

Відомості про манери виконання.

Особливістю **народної манери** виконання є специфічний характер співочого звуку, імпровізаційність, варіаційність, наявність підголосків, використання натурального регістрового звучання голосів у хорі. У репертуарі народного хору провідне місце займають здебільшого різноманітні пісенні жанри.

Академічний (або класичний) спів характеризується певною штучністю звуковидобування і поділяється на три **основні стилі**:

- кантиленний — наспівний, коли звук плеться плавно, без переривання звучання;
- декламаційний — наближений до інтонацій мовлення;
- колоратурний — наближений до кантиленного, але збагачений віртуозними прикрасами, пасажами тощо.

Гра «Музична вікторина».

Ви Прослухали уважно декілька уривків у виконанні хорових колективів.

Ваше завдання:

- **вирізнити манеру співу (народна чи академічна);**
- **визначити вид хору (жіночий, чоловічий, дитячий, мішаний);**
- **вид виконання (а капела чи з інструментальним супроводом).**

Позмагайтеся з друзями, хто найкраще впорається із завданням.

Розспівування. Поспівка. Вправи для розвитку музичного слуху та голосу

Виконуємо пісню. «Тихо над річкою» (слова С. Черкасенка, музика П. Батюка).

Спочатку заспівайте пісню в академічній манері хором, а тоді оберіть трьох солістів: кожен з них буде виконувати по куплету, а весь клас — приспів.

- Виконання творчого завдання до виконання пісні. Спробуйте заспівати пісню разом зі своїми друзями. Об'єднайтеся у декілька гуртів та придумайте назву для кожного з них. Виконайте по черзі по одному куплету пісні під фонограму.

Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія.

- • Пригадайте історію становлення хорового співу.
- • Що ви знаєте про розвиток хорового співу в Україні?
- • Дайте визначення манерам хорового співу.
- • Назвіть авторів та виконавців творів, які ми слухали.
- • Чим, на вашу думку, хоровий спів відрізняється від сольного та ансамблевого?

Домашнє завдання.

- Чи вміє ваша родина співати хором? Спробуйте разом виконати
- кілька народних пісень.
- Розпочніть роботу над створенням власної міні-енциклопедії
- хорового виконавства.

Дякую за урок! 🗣️

